

Hurdan fysisk kommunikation och kontakt är lämplig i skolmiljö?

Fysisk kommunikation från handslag till kramar hör till umgänget mellan människor. Skolmiljön ska inte vara en steril och formell ö där fysisk beröring är förbjuden. I många situationer är fysisk närhet ett tecken på att man bryr sig, den förmedlar positivitet och skapar trygghetskänsla. Det är dock framför allt genom vänliga ord och blickar en positiv atmosfär uppstår.

Frågan om lämpliga gränser för fysisk kontakt kan vara svår. Det finns stora skillnader både mellan kulturer och mellan individer i vad som upplevs som normal och naturlig fysisk närhet.

Det viktigaste i bedömningen av lämplig kontakt är elevens egen upplevelse. Läraren måste vara lyhörd för om en elev upplever en beröring av läraren – såsom en klapp på axeln – som angenäm eller oangenäm. Eftersom fysisk beröring kan kännas pinsam för en del elever och studerande, kan man i skolan komma överens om att läraren till exempel vid betygsutdelning inte kramar eleverna.

Läraren måste förhålla sig jämlikt till eleverna. Det får inte uppstå ett intryck av att några elever står i särskild gunst hos läraren.

Huvudsaken är att den fysiska beröringen inte sexualiseras. Elever och studerande måste också ha tillgång till en kanal där de tryggt kan föra sin sak vidare, om de upplever att en lärare inte uppträder professionellt.

Kulturskillnader bör beaktas. Det är bra om läraren är på det klara till exempel med att kvinnor och män i den muslimska kulturen inte gärna skakar hand med varandra.

Ibland blir det nödvändigt med fysisk beröring. Läraren kan hamna i en situation där en störande elev mot sin vilja måste avlägsnas ur klassrummet med fysiska medel. Fysiskt ingripande krävs det också när elever i slagsmål måste skiljas åt. Även då måste man hålla i minnet att läraren ska agera i enlighet med de lagar som gäller för skolan och lärarens yrkesetiska principer.

En fråga för sig är fysisk kontakt elever emellan. Särskilt i grundskoleåldern förekommer det tidvis fysiskt gnabb i kompiskulturen. Så länge det är harmlöst och lekfullt utan drag av mobbning kan det anses höra till ungdomslivet också under skolrasterna.

Elever som sällskapar väcker ibland diskussion. Hurdana fysiska uttryck för tillgivenhet är lämpliga i skolgemenskapen? Det är svårt att dra någon allmängiltig gräns; även här krävs det situationskänsla av läraren. Många kan uppleva att det är generande med intensivt kyssande inom skolområdet, men det finns ingen orsak att helt förbjuda fysiska tecken på kärlek utan det krävs en gemensam diskussion i skolan där man kommer överens om ett uppträdande som tar hänsyn till andra. Också i det hänseendet är skolan en del av det omgivande samhället och dess seder och bruk.